

ЧИ НАСТАВ ЧАС ЗБИРАТИ КАМІННЯ?

(Безобразова Л. Вибране: Збірник статей. – Полтава: АСМІ, 2008. – 516 с.)

У видавництві АСМІ побачила світ нова цікава книга – «Вибране» члена Полтавської спілки літераторів, кандидата філологічних наук, доцента Лариси Леонідівни Безобразової. Ця збірка – своєрідний підсумок наукової і педагогічної діяльності автора. До неї ввійшли наукові, науково-публіцистичні та критичні статті останніх років, а також передмови, післямови й рецензії.

Усе своє свідоме життя авторка книги віддала служінню Слову. Захистивши кандидатську дисертацію в 1979 році, Лариса Леонідівна ні на мить не залишала науку. І свідченням цього є один із розділів «Вибраного» – «Мовознавство. Лінгвопоетика», у якому дослідниця звертається до питань розвитку науки про мову («Из истории местоименно-сложных предложений (на материале русского литературного языка второй половины XVIII века)»), досліджує мову художніх творів («Безеквівалентна лексика в композиції «Енеїди» І.П. Котляревського», «Специальная лексика в произведениях А.С. Макаренко (на материале «Педагогической поэмы»)»), «Особенности функционирования безэквивалентной лексики в поэтическом тексте»), з'ясовує актуальні проблеми художнього перекладу («Азбука сприйняття поетичного перекладу й оригіналу», «Пісня про Гайавату» Г. Лонгфелло в оригіналі й перекладі»).

Науково-дослідницьку роботу Л.Л. Безобразова завжди поєднувала з практикою викладання лінгвістичних дисциплін у вищій школі. Розділ «Методика викладання мови. Педагогіка вищої школи» свідчить про вміння поєднати досвід наукової роботи з практичною діяльністю викладача, здатність по-новому поглянути на сучасний стан навчального процесу, практично застосувати досягнення сучасної науки у викладанні («Самостійна робота студентів як основа сучасної освіти», «Реалізація виховного і світоглядного потенціалу гуманітарних навчальних дисциплін»). Серед статей цього розділу приваблюють матеріали, у яких викладено досвід упровадження новітніх технологій («З досвіду використання модульно-рейтингової системи у Полтавському педуніверситеті»).

Особливий талант Л.Л. Безобразової як науковця виявляється у дослідженні літературних явищ. У розділі «Літературознавство» представлені кращі зразки аналізу художніх творів від найдавніших часів («Плутарх і його «Порівняльні життєписи», «Інтелектуальний театр Жана Ануя») до класичної літератури ХІХ століття («Поэтическая проза Гоголя (особенности композиции)») та кращих зразків сучасної літератури («Альбер Камю – письменник і філософ», «Класичні ігри Хуліо Кортасара»).

Безумовно, авторку рецензованого збірника можна віднести до тих особистостей, які ні на мить не забувають, хто вони і звідки. Любов до рідного краю починається з любові до рідного порогу, з поваги до батьків. Зростаючи в сім'ї відомого українського письменника Леоніда Бразова, Лариса Леонідівна долучилася до слова, навчилася розуміти й свято берегти своє коріння. Тому ціла низка статей збірника об'єднана в розділі «Літературне краєзнавство». Через усе своє життя проносить авторка світлий образ батька – видатного громадського діяча, літератора, кри-

тика («Мій батько»), вона шанує пам'ять і популяризує творчість славних полтавських письменників («Чи пам'ятаємо? Володимир Галактіонович Короленко»), «Частная жизнь Владимира Галактионовича Короленко»). Зацікавлять читачів і матеріали, вміщені в розділі «Краєзнавство», з якого можна дізнатися про історії полтавських вулиць, культурно-історичні пам'ятки Полтави («Полтавські наші вулиці», «Дім Кричевських», «Біля могутнього древа» та ін.).

Пристрасне захоплення Л.Л. Безобразової – театр. У розділі «Театрознавство» вміщено статті, які розкажуть читачам про історію постановок «Енеїди» І.П. Котляревського, «Ревізора» М.В. Гоголя, «Євгенія Онегіна» О.С. Пушкіна на полтавській сцені («Енеїда» Котляревського на сцені і в житті», «Полтавська театральна гоголіана», «Євгеній Онегін» у Полтаві»). Окремі статті присвячено нагальним проблемам театру («Невже дочекалися?», «Короля грає почет», «Парад прем'єр»). Не залишать байдужими і замальовки до ювілейних дат видатних театральних діячів («Борису Прокоповичу – 75»).

Як зазначено у передмові до «Вибраного» (автор – проф. Б.В. Год), справжнім дітищем Лариси Безобразової, яке вона плекає вже 13 років, є Слов'янський клуб, де об'єдналася наукова та творча інтелігенція міста. Розділ «Публіцистика» вміщує статті, у яких відбивається тематика засідань клубу («Слов'янська писемність як чинник слов'янської єдності», «Земляки по всьому світу», «Слов'янська жінка», «Нащадки» та ін.). Полум'яне слово авторки спонукає нас задуматися над злободенними питаннями: Хто ми? Звідки? Куди йдемо?

До Лариси Леонідівни часто звертаються з проханням написати передмову чи рецензію. Дуже вдало зауважив автор передмови проф. Б.В. Год, що останніми роками «вона стала модним автором цього жанру». Усе найкраще з цього ввійшло до розділу «Передмови. Післямови. Рецензії» і стане, на мою думку, зразком для критиків-початківців («Яких батьків ми діти?», «Суголося», «Як слово наше озветься», «Коли б ви знали» та ін.).

Зазначу, що матеріал, який увійшов до «Вибраного», – це лише невелика частина науково-творчого доробку авторки. Варто звернути увагу й на скрупульозне, ретельне оформлення представленого видання, що свідчить про витончений смак не лише Лариси Леонідівни, а й усіх, хто брав участь у створенні книги. Загальний дизайн книги створила австрійська художниця Т. Кнанн, уміщений на першій сторінці портрет авторки видання написала киянка Т. Кусайло. Книга заслужено одержала премію Леоніда Бразова у номінації «Критика і літературознавство» і перше місце в обласному конкурсі «Краща книга Полтавщини» (номінація «Краще прозаїчне видання»).

Безперечно, «Вибране» Лариси Безобразової стане в нагоді не лише науковцям, але й учителям, студентам, усім, хто цікавиться проблемами філології, культури та культурології.

Перегортаючи останню сторінку книги, ставлю перед собою питання: «Чи час збирати каміння?» – і подумки відповідаю: «Звичайно, усьому свій час», – з надією і сподіванням, що попереду в Лариси Леонідівни ще багато нових творчих злетів.

ЛЮДМИЛА ДЕРЕЗА,
доктор філологічних наук,
професор